

Podávej ruku i srdce!

K dnešnímu zamyšlení mě inspirovala poznámka, kterou jsem si před časem opsal z jedné příručky pro učitele občanské výchovy a etiky: „Učíme se podávat si s lidmi ruce, ale přitom vůbec nebereme v úvahu, že pro vztahy s lidmi mnohem více záleží na tom, podávat si nejenom ruce, ale i srdce.“

V posledních desetiletích se lidé stěhují ze samot a malých obcí do měst, kde jsou obklopeni sousedy. Na rozdíl od venkova se zde setkávají s lidmi na ulicích, v dopravních prostředcích, obchodech a mnozí na chodbách panelových domů, ve kterých žijí. Bez nadsázky lze říct, že fyzicky k sobě lidé nikdy neměli tak blízko jako dnes, a přitom nikdy v minulosti nežilo tak mnoho mužů a žen v osamělosti, jako v současnosti. Příčina je prostá: lidé se při setkávání většinou jen míjejí. A když už dojde na podání ruky, tak jejich srdce zůstávají zavřená. Co dnes víme o bolestech těch, kteří bydlí za tenkou zdí našeho bytu? A víme vůbec, že bratr nebo sestra, se kterým se setkáváme ve shromáždění, má starosti a trápení?

Uzavíráme se do svých ulit, ztrácíme upřímný a laskavý zájem jeden o druhého – a největší paradox je v tom, že tento nešťastný stav nazýváme ochranou soukromí. Je možné udělat něco, aby se to změnilo?

Jedna učitelka základní školy – žijící dnes už řadu let v důchodu – dávala svým žákům vždy před koncem školního roku zvláštní úkol: každý měl napsat o každém spolužáku ve třídě něco pěkného. Měl napsat, co se mu na něm líbí, co dělá dobře, v čem je možné vzít si z něj příklad. Žáci jí tyto posudky odevzdali, a ona si dala tu práci, že pro každého opsala na zvláštní papír všechno, co o něm druzí napsali a tento list mu pak odevzdala.

Když nyní – již jako devadesátiletá, ale stále čilá penzionovaná učitelka – přichází na výroční setkání svých někdejších žáků, přinášejí jí dnes už staří mužové a ženy vybledlé listy, které jim před lety odevzdala a svěřují se jí, jak se k nim často vraceli a co pro ně znamenaly ve chvílích, kdy ztráceli sebedůvěru nebo byli ponižováni a nějak osočováni.

Tento příběh je svědectvím, jakou moc a jaký vliv mají nejenom pozitivní slova – dokonce vyjádřená a napsaná před desítkami let, ale i projevený upřímný zájem o druhého. Ona učitelka mohla splnit svou povinnost tím, že by odpřednášela, co jí ukládaly učební osnovy, vyzkoušela by žáky a nakonec napsala vysvědčení. Jí ovšem záleželo na tom, aby jim k předaným „studovým“ vědomostem přidala ještě něco hřejivého. Ona šla dále a ke strohé klasifikaci hlavy připojila ohodnocení srdce. Studenti dostali pohlazení, jehož dotek si připomínali a cítili i tehdy, kdy běžná vysvědčení byla už dlouho někde odložená a zapomenutá.

Že je důležité podávat si nejenom ruce ale i srdce, to dobře věděli i první křesťané v Tesalonice. Když jim apoštol Pavel psal první dopis, tak je vyzval, aby v takovém jednání pokračovali: „Proto se navzájem povzbuzujte a buďte jeden druhému oporou, jak to již činíte.“ (1 Ts 5,11)

Nebylo by správné, kdybychom Pavlova slova chápali jako výzvu k vytváření vzájemných vztahů pouze ve sborovém společenství. V listu do Galacie (6,2) píše: „Berte na sebe trampoty druhých, jako to za nás udělal Kristus.“ Ano, Kristus na sebe nevezl břemena

jen vyvoleného národa, ale všech lidí, celého světa. Tak tomu rozuměl i John Wesley, když vyzýval Ježíšovy následovníky: „Prokazujte dobro, jak jen můžete. Prokazujte ho ze všech svých sil, všemi způsoby, na všech místech, v každé době, všem lidem a tak dlouho, jak jen budete moci.“

Myslím, že někdy žijeme v nebezpečném sebeklamu, když se domníváme, že toho „pro Pána“ i pro svůj duchovní život činíme dost. Pravidelně studujeme Bibli, zúčastňujeme se bohoslužeb a jsme zapojeni i do některých sborových aktivit. Nezapomínáme však ve svém programu na úkol nejdůležitější, který nám připomíná Pán Ježíš svým podobenstvím o milosrdném Samařanu? Neobcházíme na ulicích tohoto světa raněné nepřitelem, když podobně jako kněz nebo chrámový služebník spěcháme sloužit Pánu?

Ti dnešní ranění nepřitelem neleží bezmocně na ulici, jako onen chudák na cestě do Jericha. Neteče jim krev. Oni chodí a bydlí kolem nás, mnohé dokonce známe podle jména, potkáváme se s nimi – ale míjíme je. Míjíme je, protože nemáme čas, a velmi často nemáme ani zájem!

Ve zmíněném podobenství o Samařanovi Pán Ježíš ukázal, co je základem osobní zbožnosti a pravého náboženství. Přemýšleli jste někdy, proč v tomto vyprávění dal za vzor příslušníka židy opovrhované skupiny a proč kněz a levita, kteří ve vztahu k Bohu stáli výše než ostatní lidé, dostali tak negativní roli? Neukázal nám zde Pán Ježíš, podle jakých měřítek nás Bůh hodnotí?

Možná že víš o někom, kdo žije osamocen nebo má nějaké starosti, a koho by právě nyní potěšilo, kdybys mu třeba jen zavolal a řekl mu, že na něj myslíš a že ho máš rád. A zeptej se ho, jestli nepotřebuje v něčem pomoci. Možná se ti svěří s něčím, co ho právě tíží.

Věř tomu, že prožiješ radost, když někomu nepodaš jenom ruku, ale i srdce.

Jiří Drejnar

„Šiřte lásku všude, kudy jdete: nejdřív u vás doma. Věnujte lásku svým dětem, své ženě nebo muži, sousedům od vedle. Nikdy nedopustíte, aby od vás nějaký člověk odešel, aniž by byl šťastnější. Buďte živým projevem Boží laskavosti; laskavosti projevené ve tváři, v očích, úsměvu, v srdečném pozdravu.“

Matka Tereza